

RĀDHE! JAYA JAYA MĀDHAVA- DAYITE

*Śrī Śrīmad Bhaktivedānta
Nārāyaṇa Gosvāmī Mahārāja*

Dit lied is gecomponeerd door Śrīla Rūpa Gosvāmī en vandaag is onze *maṅgalācaraṇa* (gunstige aanroeping), want we willen, dat ons programma, dit *hari-kathā* festival, gunstig verloopt. Dus nu gaan we dit uitermate gunstige lied zingen,

*rādhe! jaya jaya mādharma-dayite!
gokula-taruṇī-maṅḍala-mahite (1)*

[O Rādhā! Alle eer aan Jou, O geliefde van Mādhava! Jouw glorie wordt bezongen door de kring van jeugdige meisjes van Gokula.]

*dāmodara-rati-varḍhana-veśe!
hari-niṣkuṭa-vṛndāvipineśe! (2)*

[O Jij, wier kledij de genegenheid van Dāmodara verhoogt, O koningin van het bos van Vṛndāvana. Jij bent de tuin van plezier van Śrī Hari.]

*vṛṣabhānūdadhī-nava-śaśī-lekhe!
lalitā-sakhī! guṇa-ramita-viśākhe! (3)*

[Uit de oceaan van Vṛṣabhānu Mahārāja rijst Je op als de nieuwe maan! O liefste vriendin van Lalitā! O Jij, die met je betoverende kwaliteiten het hart van Viśākhā boeit!]

*karuṇām kuru mayi karuṇā-bharite!
sanaka-sanātana-varṇita-carite!* (4)

[Schenk me Jouw mededogen, O Jij, die boordevol compassie is! Jouw transcendente kwaliteiten en karakter worden beschreven door Sanaka en Sanātana.]

Rādhe. Wat is de betekenis van Rādhe? *Ārādhyate iti*. Śrī Kṛṣṇa Zelf vereert Śrīmatī Rādhikā en Rādhikā vereert Hem altijd. Toen Ze zich manifesteerde uit Kṛṣṇa's linker zijde op het terrein van *rāsā-līlā*, rende Ze direct naar Hem toe om Hem te eren, en Hij rende naar Haar. *Rādhe! jaya jaya* – O Rādhe, alle eer aan Jou, alle eer aan Jou.

Mādhava-dayite! – Jij bent heel dierbaar voor Heer Mādhava.

Śrīmatī Rādhikā had eens een pessimistische bui. Ze zat aan de ene zijde van Rādhā-kunḍa en Kṛṣṇa zat aan de andere zijde. De bries, die van Rādhā's oever kwam, raakte de heerlijke geur van Rādhā-kunḍa aan en ook de sluier van Rādhikā – niet Rādhikā Zelf, maar de sluier, die Haar geur bevatte. Rādhikā is zo aromatisch, dat Kṛṣṇa er gek van wordt. Toen die bries Kṛṣṇa bereikte, riep Hij uit, "Mijn leven is geslaagd! Mijn leven is geslaagd!"

*yasyah kadāpi vasanāñcala-khelanottha-
dhanyāti-dhanya-pavanena kṛtārtha-māni
yogīndra-durgama-gatir madhusūdano 'pi
tasya namo 'stu vṛṣabhānu-bhuvō diśe 'pi*

Rādhā-rasa-sudhā-nidhi (2)

[Ik bied mijn eerbetuigingen zelfs aan de richting tegenover de dochter van Vṛṣabhānu Mahārāja – Śrī Rādhikā. Zij bevangt volkomen het hart van Madhusūdana Śrī Kṛṣṇa, die het honingzoete spel uitvoert, dat de grootste *yogīs* zelden bereiken. Wanneer een zachte windvlaag spelenderwijs Haar kleding aanraakt en de zoete geur naar Kṛṣṇa voert en Zijn lichaam aanraakt, sluit Hij het in Zijn hart en voelt, dat Zijn leven een succes is geworden.]

Wie is Kṛṣṇa? Hij is Madhusūdana. Er zijn zoveel wijzen en vrome koningen, die in staat zijn hun geest te beheersen, hetgeen vervolgens hun geest zuivert. En toch, zelfs in hun meditatie kunnen ze de lotusvoeten van Śrī Kṛṣṇa niet aanraken. Anderzijds, wanneer diezelfde Kṛṣṇa enige verbinding heeft met Rādhikā, zelfs bij het waarnemen van de geur van Haar sluier, raakt Hij in de war; dan is het alsof Hij gek wordt. Rādhikā is zo glorieus.

*veṇuṃ karān nīpatitam skhalitam sikhaṇḍam
bhraṣṭam ca pīta-vasanam vraja-rāja-sūnoḥ*

*yasyāḥ kaṭākṣa-sāra-ghāta-vimūrcchitasya
tām rādhikām paricarāmi kadā rasena*

Rādhā-rasa-sudhā-nidhi (39)

[Wanneer het hart van Vraja-rāja's zoon, Śrī Kṛṣṇa, wordt getroffen door de pijlen van Śrīmatī Rādhikā's zijdelingse blik, laat Hij Zijn fluit vallen, valt Zijn pauweveer uit Zijn tulband en glijdt Zijn bovenkleding naar beneden, terwijl Hij begint flauw te vallen. Oh, wanneer ga ik mijn dienst verlenen aan Haar, die verzadigd is van *rāsa*?]

Śrīla Prabhodhānanda Sarasvatī schrijft, "O wanneer krijg ik de kans om Śrīmatī Rādhikā met *rāsa* te dienen?" Welke *rāsa*? *Mañjarī-rāsa*, die een zo hoge klasse is, zelfs hoger dan [de stadia voorafgaand aan *prema*, zoals] *sneha*, *māna*, *rāga*, *anurāga*, en zelfs hoger dan dat. Dat is *rāsa*.

Venuṁ karān nīpatitam, wanneer Śrī Kṛṣṇa fluit speelt, zijn alle *gopīs* onder controle.

*akhīla-rasāmyta-mūrtiḥ
prasṛmara-ruci-ruddha-tārakā-pālīḥ
kalīta-syāmā-lalīto
rādhā-preyān vidhur jayati*

Bhakti-rasāmyta-sindhu (1.1.1)

[Śrī Kṛṣṇacandra is uitermate glorieus! Hij is de gecondenseerde vorm van alle eeuwige, bovenwereldse *rāsas*. Hij heeft immers de volkomen uitdrukking van geen enkel goddelijk sentiment veronachtzaamd. Kijk eens, hoe Hij de uiterst mee-

gaande *gopī* Tārakā onderwerpt, alsof de pas volle maan een kleine ster overstraalt – haar eigen glans wordt volkomen overstraald door Zijn schittering. En Pālī, die ook door Hem wordt beheerst, lijkt een stelsel, dat de maan aan haar boezem houdt. Zijn stralen overspelen haar ook. Wanneer de pas volle maan de nachtelijke hemel als zijn speelterrein aanvaardt, wordt de atmosfeer ideaal voor het liefdesspel. Op dezelfde manier maakt Śrī Kṛṣṇa Śyāmā, die op het donkerblauwe gewelf lijkt, en Lalitā, de belichaming van coquetterie, Zijn eigen. Hij raakt onder de controle van de *prema* van Śrīmatī Rādhikā, die de belichaming is van *mahābhāva* en de bron van alle *yūtheśvarīs*, zoals de volle maan onder controle komt van de krachtige invloed van de Rādhā-constellatie in het voorjaarsseizoen. De liefde van Śrīmatī Rādhikā overschaduwde Hem volkomen en verslaat Hem. Zij is alles voor Hem; zonder Haar staat Hij alleen als een eenzame maan.]

Kṛṣṇa is een oceaan van *rāsa*. En wat doet Hij? Met Zijn fluit en schoonheid – vooral met Zijn fluit – overheerst Hij *gopīs* zoals Tārkakā, Pālī, en Candrāvalī; en anderen, zoals Bhadrā, Śyāmalā en Lalitā. Hij beheerst ook alle koeien met Zijn fluit. Hij houdt alles met die fluit onder controle. Maar toen Hij Śrīmatī Rādhikā zag, gleed die fluit uit Zijn handen en zelfs Zijn pauweveer viel op de grond.

Veṇuṁ karān nīpatitaṁ. Waar viel hij neer? Aan de lotusvoeten van Rādhikā.

Bhraṣṭaṁ ca pīta-vasanaṁ – Hij had niet in de gaten, dat Zijn gele sjaal ook afviel. Hij was helemaal

door het dolle heen en viel pardoes flauw. Śrīmatī Rādhikā is zo glorieus, en daarom zingt Śrīla Rūpa Gosvāmī, "*Rādhe! jaya jaya mādhave-dayite.*"

Śrī Kṛṣṇa heeft gezegd in *Śrīmad-Bhāgavatam* (10.32.22),

*na pārāye 'ham nīravadya-saṁyujāṁ
sva-sādhu-kṛtyaṁ vibudhāyuṣāpi vaḥ
yā mābhajan durjāra-geha-śṛṅkhalāḥ
saṁvṛṣcyā tad vaḥ pratiyātu sādhunā*

[Ik ben niet in staat Mijn schuld voor jouw vlekkeloze dienst af te lossen, zelfs niet in een levensduur van Brahmā. Jouw band met Mij is buiten iedere blaam. Je hebt Me vereerd, alle huiselijke verbindingen afgesneden, die moeilijk te breken zijn. Laat daarom alsjeblieft je eigen glorieuze daden je compensatie zijn.]

[Śrīla Jayadeva Gosvāmī heeft Kṛṣṇa ook geciteerd in *Gīta-govinda* (10.8),]

*smara-garala-khaṇḍanam
mama śīrasi maṇḍanam
dehi pada-pallavam-udāram*

[O Mijn Geliefde, het sterke vergif van Cupido ruïneert Me. Wees Me alsjeblieft genadig en plaats de koele, zachte blaadjes van Jouw lotusvoeten op Mijn hoofd.]

Śrī Kṛṣṇa smeekt Śrīmatī Rādhikā, "O Devī, Ik plaats Mijn oren in Mijn handen¹ en beloof, dat Ik niet meer ondeugend zal zijn. Ik zal Jou niet meer lastig vallen. Wees alsjeblijft gelukkig met Mij. Ik geef Jou Mijn fluit. Ik leg de pauweveren van Mijn hoofd aan Jouw voeten." *Smara-garala-khaṇḍanam*. "Ik kan de afzondering van Jou niet verdragen, zelfs niet voor een ogenblik. Ik sterf zonder Jou, dus Je moet Mijn fout vergeven. In de toekomst zal Ik nooit meer iets als dit in Mijn leven doen. Ik heb iets verkeerd gedaan. Je moet me excuseren. Excuseer Me alsjeblijft."

Dit² kreeg Śrī Jayadeva Gosvāmī eigenlijk niet voor elkaar om te schrijven, maar onze Gosvāmīs, zoals Śrīla Rūpa Gosvāmī, die Śrī Rūpa Mañjarī is, oh, zij konden dat wel. Hoe glorieus is *Rādhā*. *Jaya jaya mādharma-dayite* – Śrī Kṛṣṇa wordt beheerst door Śrīmatī Rādhikā.

¹ In de Vedische cultuur is met beide handen trekken aan de eigen oren een teken van het toegeven van de eigen overtreding en het smeken om vergeving.

² Toen Śrī Jayadeva Gosvāmī eens bezig was de verzen van *Gīta-govinda* te componeren, verscheen er een spel in zijn hart, waarin Srimati Rādhikā een pessimistische bui (*māna*) kreeg. Kṛṣṇa was herhaaldelijk bezig Haar *māna* op te lossen, maar dat lukte niet. Toen begreep Śrī Jayadeva, dat Śrī Kṛṣṇa Zijn hoofd aan Haar lotusvoeten legde om Haar te kalmeren. Maar omdat Śrī Jayadeva Gosvāmī's gevoel van dienstbaarheid aan Śrī Kṛṣṇa een zweem van eerbied bevatte, kon hij zichzelf er niet toe aanzetten dit te schrijven en in plaats daarvan nam hij een bad in de Gaṅgā. Kṛṣṇa Zelf, in de vorm van Jayadeva, arriveerde daar en schreef de rest van het vers in het notitieboek van Jayadeva Gosvāmī.

Gokula-taruṇī-maṇḍala-mahite. Er wonen zoveel *gopīs* in Gokula. Ze zijn buitengewoon mooi en Candrāvalī is bijzonder mooi, maar niet zoals Rādhikā. *Taruṇī-maṇḍala-mahite* – in deze wereld is niemand zo dierbaar aan Kṛṣṇa als Rādhikā.

Dāmodara-rati-varḍhana-veśe. Wie is Dāmodara? Dāmodara wordt beheerst door Zijn moeder, maar in dit verband wordt diezelfde Dāmodara nu beheerst door Rādhikā. *Vardhana-veśe.* Om Śrī Kṛṣṇa's liefde en genegenheid te vergroten verschijnt Ze op zoveel prachtige manieren.

En waar is Ze? *Hari-niṣkūṭa-vṛndāvipineśe.* *Hari* betekent 'Kṛṣṇa, die iedereen aantrekt, die ieders hart steelt, vooral van de *gopīs*.' Zijn tuin is Vṛndāvana, waar Yamunā stroomt, waar de pauwen dansen, en waar de koekoeks zingen. Er zijn overal *betī*, *camelī* en *kadamba* bloemen. Waar Candra (de maan) en alle andere stimuli (*uddīpana*) resideren. Daar is Kṛṣṇa niet Vṛndāvanēśvara (de Heer en meester van Vṛndāvana). Want Vṛndā-devī heeft Vṛndāvana aan Śrīmatī Rādhikā gegeven. Śrīmatī Rādhikā is Vṛndāvanēśvarī. Śrī Kṛṣṇa, vooral, is niet Heer en meester van *rāsa-līlā* (Rāseśvara); maar Rādhikā is Rāseśvarī (de meester van *rāsa-līlā*). Heer Kṛṣṇa is een van de deelnemers, maar Rādhikā is het summum.

Jaya jaya. O Devī, wees glorieus, wees glorieus. Sprengel een beetje van Jouw genade over me heen.

vṛṣabhānūdadhī-ṇava-śāṣī-lekhe!
lalitā-sakhī! guṇa-ramita-viśākhe!

[Uit de oceaan van Vṛṣabhānu Mahārāja rijst Je op als de nieuwe maan! O beste vriendin van Lalitā! O Jij, die het hart van Viśākhā boeit met Jouw betoverende kwaliteiten!]

Lalitā-sakhī! guṇa-ramita-viśākhe! Jij bent de *sakhī* van Lalitā. Op welke manier?

dhūrte vrajendra-tanaye tanu suṣṭhu-vāmyam
mā dakṣiṇā bhāva kalaṅkīni! lāghavāya
rādhe giram śṛṇu hitām iti śikṣayantīm
devīm guṇaiḥ sulalitām lalitām namāmi

Śrī Lalitāṣṭakam (4)

["O Kalaṅkīni (onkuise)! Vrajendra-nandana is erg doortrapt, dus blijf stevig dwarsliggen. Geef niet toe aan zachtvaardige ondergeschiktheid. Rādhe, luister naar deze heilzame woorden." Op deze manier geeft ze instructies. Ik bied *praṇāma* aan Lalitā-devī, die een reservoir is van betoverende kwaliteiten.]

Śrīmatī Lalitā-devī is Śrīmatī Rādhikā zo dierbaar. Soms beheerst ze Rādhikā. *Dhūrte vrajendra*. Lalitā zegt, "Vrajendra-nandana (Śrī Kṛṣṇa, de zoon van Nanda Mahārāja) is een eerteklas bedrieger. Hij is zwart van binnen en van buiten. Hij is overal zwart, geef Je dus niet aan Hem over. Handel altijd op een manier, dat Je Hem de baas blijft. Geef Je *māna* (transcendentale boosheid) niet op." Rādhikā wil

Haar *māna* opgeven, maar Lalitā zegt Haar dat niet te doen. *Rādhe giram śṛṇu hitām iti śikṣayantīm*. Lalitā is de *guru* van Rādhikā en daarom kan zij iedereen *dāsyā-prema*, liefdevolle dienstverlening, aan Rādhikā toestaan.

*yām kām api vraja-kule vṛṣabhānu-jāyāḥ
prekṣya sva-pakṣa-padaṅgīm anuruddhyanām
sadyas tad-iṣṭa-ghaṭanena kṛtārthayanīm
devīm guṇaiḥ sulalitām lalitām namāmi*

Śrī Lalitāṣṭakam (7)

[Bij het zien van ieder jong meisje waar dan ook in Vraja en nadat ze heeft vastgesteld, dat ze geneigd is tot Vṛṣabhānu-nandinī, vervult Lalitā onmiddellijk alle innerlijke wensen van dat meisje en maakt haar leven een succes. Ik bied *praṇāma* aan die Lalitā-devī, die een reservoir is van betoverende kwaliteiten.]

En wat te zeggen van Viśākhā, die zelfs mooier is [dan Lalitā]. Viśākhā werd geboren op dezelfde dag als Rādhikā, dus haar schoonheid en andere kwaliteiten zijn overeenkomstig aan die van Rādhikā.

*sāndra-prema-rasaiḥ plutā
priyatayā prāgalbhyam āptā tayoh
prāṇa-preṣṭha-vayasyayor anudinām
līlābhisāram kramaiḥ
vaidagdhyena tathā sakhīm prati
sadā mānasya śikṣām rasair*

*yeyam kārayatīha hanta lalitā
gṛhṇātu sā mām gaṇaiḥ*

Vraja-vilāsa-stava (29)

[Śrī Lalitā-devī is ondergedompeld in de uiterst ondoorgrondelijke *prema-rāsa*. Śrī Śrī Rādhā-Kṛṣṇa zijn haar *prāṇa-preṣṭha* (haar dierbaarste geliefden, het leven van haar leven) en iedere dag arrangeert ze met een driestheid (*pragalbhata*) geboren uit haar liefde voor Hen beiden Hun amoureuze ontmoetingen. Ze geeft met grote deskundigheid instructies aan haar *sakhī Śrīmatī Rādhikā*. Moge zij me aanvaarden als *pālya-dāsī*, een van de dienstmeisjes in haar persoonlijke groep.]

*praṇaya-lalita-narma-sphāra-bhūmis tayor yā
vraja-pura-nava-yūnor yā ca kaṇṭhān pikānām
nayati param adhastād divya-gānena tuṣṭyā
prathayatu mama dīkṣām hanta seyam viśākhā*

Vraja-vilāsa-stava (30)

[Śrī Viśākhā-devī is door het jonge paar begunstigd op basis van haar kwaliteiten van intieme liefde, speelse humor en moedige, amoureuze nieuwsgierigheid. Haar betoverende, hemelse gezang bespot de zoetheid van de koekoek. Moge die Viśākhā me genadevol opleiden in de muziekkunst.]

Haar stem is zo zoet, zelfs zoeter dan van Śrī Kṛṣṇa. Al haar kwaliteiten zijn als die van Rādhikā. Ik bid, dat ze me haar *śiṣya*, leerling, maakt en me opleidt in de dienst van Rādhikā en Kṛṣṇa.

*karuṇām kuru mayi karuṇā-bharite!
sanaka-sanātana-varṇita-carite!*

In dit vers zegt Śrīla Rūpa Gosvāmī, dat zelfs de eersteklas *brahmavādīs*, zoals Śukadeva Gosvāmī [toen hij nog in de baarmoeder van zijn moeder was] en de Vier Kumāra's, Śrīmatī Rādhikā bezingen. *Nisānta-līlā* (het spel van Rādhā en Kṛṣṇa vlakvoor de dageraad) en het andere spel en vermaak in *aṣṭa-kālīya-līlā* (uitgevoerd over de acht perioden van de dag en de nacht) werd door Heer Śiva aan de Vier Kumāra's verteld en toen beschreven ze die in de *Bṛhad-vāmana Purāṇa*. Dus daarom bezingt Śrīla Rūpa Gosvāmī zelfs personen, zoals Sanaka, Sananda, Sanat en Sanātana Kumāra, die altijd vijf jaar oud blijven, die altijd naakt rondlopen en die de eerste zonen van Heer Brahmā zijn.

Sanātana betekent in dit verband Sanātana van de Vier Kumāra's. Maar Śrīla Sanātana Gosvāmī heeft Śrī Rādhā ook bezongen, vooral in *Bṛhad-Bhāgavatāmṛta* en in zijn *Vaiṣṇava-toṣanī* commentaar op *Śrīmad-Bhāgavatam*, dus dit kan ook naar hem verwijzen.

Jullie zijn allemaal gekomen voor *hari-kathā* en we zullen jullie *hari-kathā* geven. We zullen de *hari-kathā* geven, die Śrīla Bhaktivedānta Svāmī Mahārāja, jullie Prabhupāda, aan mij heeft overgelaten. Hij zei me, "Jij moet hen dit geven."

Er kunnen problemen komen, wanneer we toegewijden huisvesten, maar probeer tolerant te zijn.

Probeer de nectar van *hari-kathā* met de twee kopjes van je oren te drinken. Śrīla Śukadeva Gosvāmī heeft deze *kathā* gesproken, maar niet openlijk, zoals ik doe. Bij het spreken van *Śrīmad-Bhāgavatam* heeft Śukadeva Gosvāmī Rādhikā's naam nooit openlijk genoemd, ook heeft hij de namen van Candrāvalī of Lalitā en Viśākhā nooit onthuld. Maar Śrīla Bhaktivinoda Ṭhākura heeft deze wel onthuld en omdat we in zijn lijn (*paramparā*) spreken, vertel ik jullie ook al die geheime namen en het zoete spel en vermaak [dat is verbonden aan deze namen]. Probeer dit in je hart te sluiten en predik onze missie in de hele wereld. Wees niet zwak. "*Rādhe! jaya jaya mādhava-dayite.*"

Een lezing gegeven tijdens het 'The Way of Love Festival',
Kijkduin, Nederland, 9 juli 2005
Gepubliceerd door het Harikatha Team

Nederlandse vertaling: Indirā dāsī 2017
Publicatie: www.jayaradhe.nl